

„Azért szeretek olvasni, mert teljesen kikapcsol, és ilyenkor nem gondolok semmi másra.”

**Beszélgetés könyvről, olvasásról
édesapámmal, Gyulai Sándorral**

Könyvtárhasználat órán kaptuk azt a feladatot, hogy készítsünk riportot könyvről, olvasásról. Sokat gondolkoztam azon, hogy ki legyen a riportalanyom, hiszen mindkét szülőm sokat olvasott nekem, és látom, hogy mindketten idejükhöz mérten rendszeresen forgatnak különböző könyveket. Végül azért esett apukámra azaz Gyulai Sándorra a választásom, mert egy közel 100 kilós kopasz rendőrrel általában nem gondolják az emberek, hogy szakít időt az olvasásra.

"Mindenkinek arra van ideje, amire elhatározza, hogy szakít rá."- mondta apukám a beszélgetésünk elején.

Mi az első könyvélményed, illetve milyen emlékeid vannak ezzel kapcsolatban?

A Kincskereső kisködmön. Szomorú történet, tanulságos gyermekmese. Magát a történetet már nem is tudnám elmondani. Csak azok a képek maradtak meg, amiket a történet olvasása közben vetített magam elé a képzelőerőm. Vizuális típus vagyok, ezért megjelenik a történet előttem olvasás közben.

Emlékszel-e olyan olvasmányra, idézetre, amelyet fiatal korodban olvastál, és a mai napig jelentőséggel bír számodra?

Nincs számomra egy komplett történetből kiemelhető mondat, ami önmagában határozná meg gondolkodásmódomat. Az idézetek nem ragadnak meg, bár egy - két klasszikus és híres idézetet azért el tudnék mondani. Mint például "Ember küzdj és bízva bízzál" (Madách Imre- Az ember tragédiája) vagy "Si vis pacem, para bellum" avagy: Ha békét akarsz, készülj a háborúra (Publius Flavius Vegetius)

Gyermekkorodban olvastak-e neked mesét a szüleid? Arra emlékszem, hogy neked olvastál kiskoromban.

Szüleim olyan munkakörben dolgoztak, négyen voltunk testvérek, emiatt nem volt ilyesmire lehetőség. A nagyobb testvérem olvasott mesét illetve vetített diafilmen mesét nekünk, a kisebbeknek. Azok a képek máig előttem vannak, amikor a nálam 13 évvel idősebb bátyám vetített nekünk.

Emlékszem például a Piroska és a farkasra, A három kismalacra, a Tüskevárra, az Egri csillagokra. Én személyesen gyakran olvastam mesét neked, amíg gyermekem, kicsi voltál. Gyakran akkor aludtál el, amikor olvastam neked a mesét. Szerintem a végét már nem is ébren hallottad, azokat a részeket álomként élhetted át. Ha befejeztem a mesélést, mielőtt véget ért volna, azt észrevetted.

Hogyan neveltél az olvasás szeretetére?

Láttad a példát, hogy én magam is olvasok, és én is olvastam neked. Anya ugyanúgy nagyon sokat olvasott neked. Amikor nagyszülők vigyáztak rád ők is olvastak. Inkább olvastunk neked, ahelyett, hogy a mesecsatornákat nézd.

Mit tartasz fontosnak egy könyvben?

Fordulatosságot, tanulságot, humort, és hogy valódi kikapcsolódást nyújtson. Nagyon fontos, hogy olyan téma legyen, ami egybeesik az érdeklődési körömmel. Ha olyan könyv kerül a kezeim közé, ami nem kelti fel témájával az érdeklődésemet, akkor hiába mondják rá, hogy mekkora bestseller, akkor sem fogom elolvasni. Például nem olvasok sci-fit és krimiket sem, mert elég a munkában a „krimiket olvasni”.

Az ismeretségi körödben szoktatok könyvekről, illetve azok tartalmáról beszélgetni?

Nem, vagy csak szűken beszéljük meg, éppen csak az érdeklődés felkeltése miatt. Azért van így, mert a könyveinket egymásnak szoktuk kölcsönadni, ezért nem löjjük le a történetet előre. Utólag pedig nem beszéljük meg, hiszen addigra új olvasmány kerül kezünk közé. Nem befolyásoljuk egymás véleményét egy adott könyvről.

Mi a kedvenc műved? Hányszor olvastad el azt?

Nincs kedvenc művem, csak A kis herceget olvastam el kétszer, a többit egyszer. Igazából sok olvasmányra nem is emlékszem már. Olyan ez, mint amikor filmet néz az ember. Ha nem ragadja magával száz százalékig, akkor rövid idő alatt elvész a tartalma és mondanivalója.

Jónak tartod-e az iskolák által meghatározott ún. kötelező olvasmányokat? Miért?

Azt, hogy van kötelező olvasmány részben jónak tartom. Azért részben, mert senki nem szereti a kötelezettségeket. Azonban megtanítja az embert arra, hogy a feladatokat el kell végezni. Gyakran az életkori sajátosságoknak nem megfelelően választják ki azokat. Érthetetlen például, hogy egy erős történelmi felkészültséget igénylő, nehéz nyelvezetű "A kőszívű ember fiai" miért szerepelhet egy hetedikes gyermek olvasmányában. Magát a történelmi háttérét sem tanulták. A történet sokkal komolyabb annál, mint amit az ilyen korú gyermek, az életkori sajátosságainak megfelelően igényel, megfelelően bele tudná magát élni és be tudná fogadni.

Hogyan ösztönöznéd a mai fiatalokat az olvasás szeretetére?

Kikapcsolnám a Facebookot, bezáratnám a plázákat. Sajnos erre nem találnak nálam okosabb emberek sem megoldást. Még azok sem, akik a népművelés doktorai, vagy azok, akik a közoktatás rendszerének kialakításán, az értékek átadásának módszerein munkálkodnak. Az információs kultúra fejlődése - ha fejlődésnek lehet nevezni - oda vezetett, hogy a televíziózás és az internet teljes térhódítása elvonja a fiatalokat az olvasástól. Ez világjelenség, és ha a fejlett társadalmakat nézzük egyfajta fejlődésnek tekinthető. Túllépni látszik a világ a könyvolvasáson. Bár megjelentek digitális könyvek is az ún. e-book olvasók, de érdekes módon fiatalok kezében inkább látok okostelefont, mint e-book olvasót. Az internetet sem arra használják, hogy e-book-okat töltsenek le, inkább filmeket néznek, vagy közösségi oldalakon lógnak. Szülői odafigyeléssel határt lehet ennek

szabni, de felelős felvilágosult gondolkodású emberként én vigyázok az egészséges egyensúlyra, hogy ne álljon a mindenkori fejlődés irányvonalának útjába sem.

Melyik művet ajánlanád a mai fiataloknak, amelyet érdemes lenne elolvasniuk?

Ez annyira korosztály és nem függő, hogy konkrét művet nem tudok mondani különböző társadalmi csoportba tartozó, különböző korú és nemű gyermekek gondolkodását különböző témájú és stílusú olvasmányokkal lehet a társadalmilag elfogadott irányba terelni. Van sajnos olyan, akiknél már az is öröm, ha könyvet vesz a kezébe, és nem azért teszi, hogy a képeket nézegesse vagy begyűjtson vele. Nagyon sok múlik a gyermekek szocializációs környezetén és nem csak az olvasás szempontjából.

Jut-e időd kedvedre olvasni egy-egy művet?

Általában igen. Amikor kedvem támad elolvasni egy-egy művet, tudok rá elegendő időt szakítani. Mindenkinek arra van ideje, amire elhatározza, hogy szakít rá. Van olyan, hogy kikapcsolódásra vágyom, olyankor szakítok erre időt. Inkább olvasok, mint üljek a valóságshow-k és a legyél te is sztár előre lejátszott nyertessel szervezett műsorai előtt.

Fejezd be a következő mondatot! Azért jó olvasni, mert...

Azért szeretek olvasni, mert teljesen kikapcsol, és ilyenkor nem gondolok semmi másra. Szélesítem vele a tudásomat, tanulok a különböző népek különböző embereiről, gondolkodásukról, életükről, örömeikről, bánataikról, harcaikról, veszteségükről és nyertes játszmáikról. A sok ismeret alapján kialakíthatok magamnak egy olyan életet, amiben jól érezhetem magamat, ha elképzeléseim szerint jól mennek a dolgok, vagy kitartást, alázatot tanulhatok, ha nem éppen az elképzeléseim szerint alakul az élet.

Mi volt az utolsó olvasmányod?

Kepes Andrástól a Tövispusztta című könyvet olvastam utoljára. Nagyon tetszett, mert több, különböző társadalmi rétegből érkező magyarországi család életét követi végig a XX. század viharában. Ahogy az előbb mondtam, a túlélésről, sorsunk vállalásáról, vállalhatóságáról szól.

Hány könyvet olvastál egy éven belül, melyek ezek?

Irwin Show: Oroszlánkölykök, John Frost: Híd a messzeségben, Méhes György: Bizalmas jelentés egy fiatalemberről, szintén Méhes Györgytől: a Kolozsvári milliomosok, Bernard Cornwell: Azincourt, Philip D. Cane: Spitfire-ök, Thunderboltok és meleg sör, John Kilbracken: Kardhal. Persze nem ebben a sorrendben olvastam őket, csak így jutottak az eszembe.

Szerintem nagyon érdekes volt az apával való beszélgetés, mert olyan dolgokat tudtam meg róla, amit eddig még nem is sejtettem. Bár apa nem szereti a környezetéből kiragadott idézeteket, azért egy klasszikust mégis megengedhetőnek érzek végszóként. "Az ember a könyvtárban egy nagy töke jelenlétében érzi magát, amely kiszámíthatatlan kamatokat osztogat nesztelenül." (Johann Wolfgang von Goethe)

A riportot készítette: Gyulai Ágnes 7. A osztályos tanuló